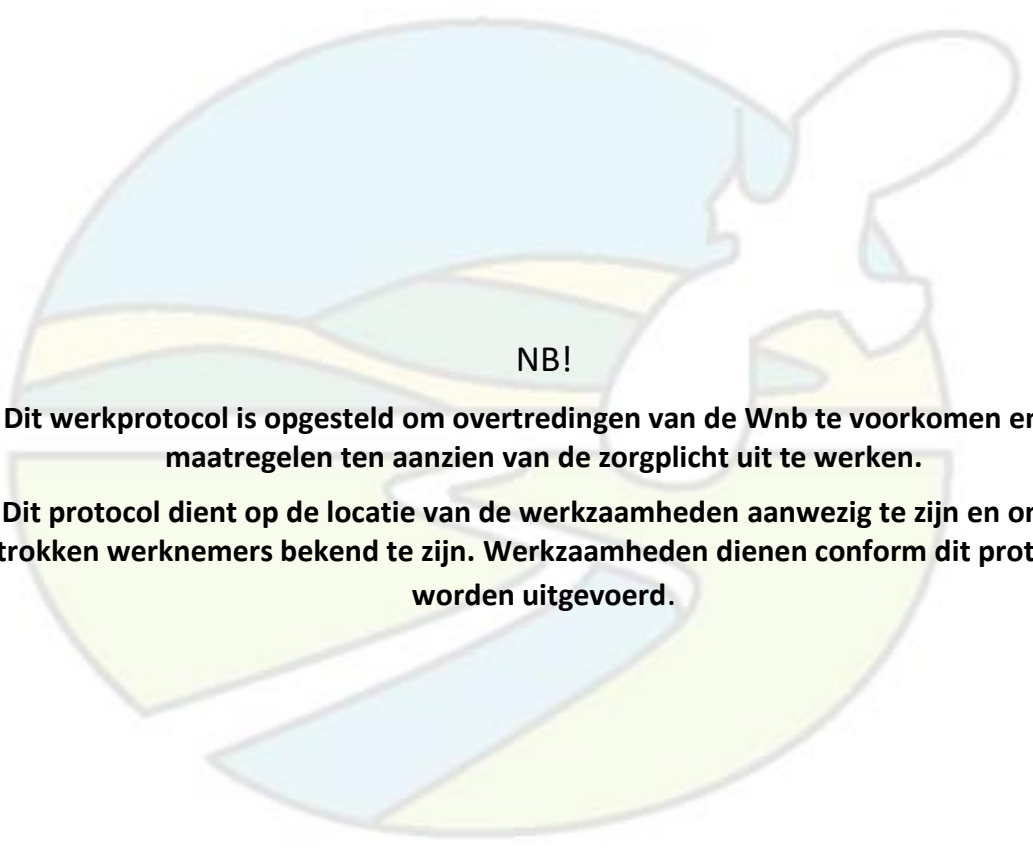

Ecologisch werkprotocol Pesthuisstraat te Leiden

Ecologische randvoorwaarden voor uit te voeren werkzaamheden in het plangebied met betrekking tot de Wet natuurbescherming

NB!

Dit werkprotocol is opgesteld om overtredingen van de Wnb te voorkomen en/of maatregelen ten aanzien van de zorgplicht uit te werken.

Dit protocol dient op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en onder betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-advies 2023

Datum	29 juli 2023
Versie	V2

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

Hazenkoog 35-A

2295 RV Kwintsheul

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding voor het werkprotocol	4
1.2	Inhoud van het werkprotocol	4
2	Project- en werkbeschrijving	5
2.1	Werklocatie en werkgrens	5
2.2	Werkzaamheden	5
2.2.1	Planning	7
2.3	Soortinformatie	7
2.4	Risico-analyse	9
3	Werkzaamheden, overleg en begeleiding	10
3.1	Werkzaamheden	10
3.2	Overleg en startbijeenkomst	11
4	Werkperiode	12
5	Werkwijze en registratie	13
5.1	Bebouwing	13
5.1.1	Vleermuizen	13
5.1.2	Overige broedvogels	13
5.1.3	Technische maatregelen tijdens het werk	14
5.2	Monitoring en rapportage	14

1**Inleiding****1.1 Aanleiding voor het werkprotocol**

Er bestaan plannen om werkzaamheden aan bebouwing aan de Pesthuislaan te Leiden uit te voeren. In het plangebied komen verblijfplaatsen van beschermde soorten voor en bij uitvoer van het werk dient zorg te worden gedragen dat geen verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden en de wettelijke zorgplicht wordt nageleefd (zie onder).

De werkwijze waaronder de werken worden verricht, de invulling van overleg en begeleiding daaromtrent en de knelpunten ten aanzien van (beschermde) flora en fauna worden in het werkprotocol benoemd.

1.2 Inhoud van het werkprotocol

De volgende belangrijke aandachtspunten komen in dit werkprotocol aan de orde:

- ♣ Aanduiding van de locatie van het plangebied
- ♣ De uit te voeren werkzaamheden
- ♣ Beschermde soorten en gebruiksfuncties
- ♣ Overleg en ecologische begeleiding
- ♣ De momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt
- ♣ Verantwoordelijkheden van betrokken partijen
- ♣ De periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden
- ♣ Beperkingen en voorschriften t.a.v. de werkzaamheden
- ♣ De te nemen mitigerende en compenserende maatregelen
- ♣ Registratie van de voortgang van werkzaamheden

Onder een 'erkend ecooloog' wordt hierna verstaan de definitie uit het kader op pagina 6.

2**Project- en werkbeschrijving****2.1 Werklocatie en werkgrens**

De werkzaamheden worden uitgevoerd aan delen van de bebouwing binnen het plangebied. De omgrenzing van het plangebied wordt in de kaart onderaan de pagina weergegeven.

2.2 Werkzaamheden

Men is voornemens grootschalig onderhoud te verrichten aan een deel van de bebouwing, waaronder Pesthuislaan 2/3 en Pesthuislaan 7.

Aan Pesthuislaan 2/3 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

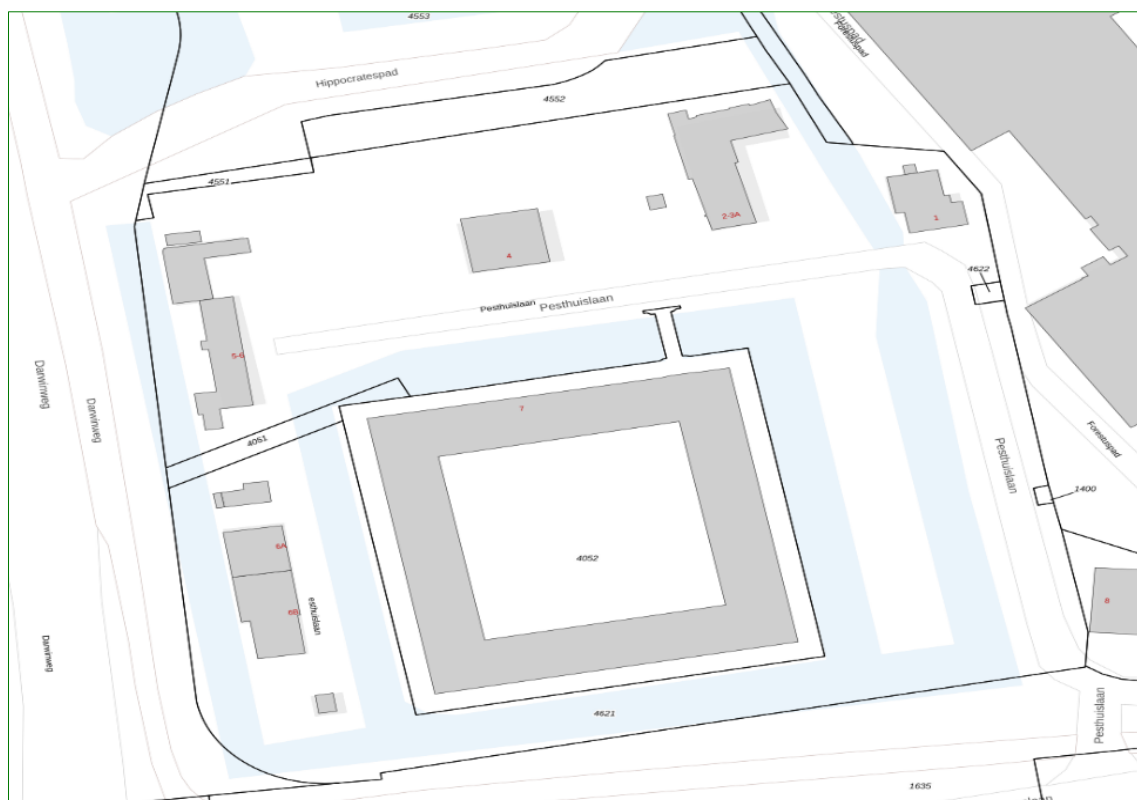
- ♣ Grootschalige renovatie binnenzijde
- ♣ Binnen isolatie kap
- ♣ Schilderwerk buitenzijde
- ♣ Vervangen glaswerk
- ♣ Plaatselijk gevelherstel

Aan Pesthuislaan 7 worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- ♣ Grootschalige renovatie binnenzijde
- ♣ Binnen isolatie kap
- ♣ Schilderwerk buitenzijde
- ♣ Vervangen glaswerk
- ♣ Plaatselijk gevelherstel
- ♣ Vastzetten dakpannen
- ♣ Plaatsing dakramen

De ecologisch gevoelige werkzaamheden zullen bestaan uit renovatie van gebouwen en implementatie van energetische verbeteringen met benodigd hak- breek- en zaagwerk.

Bij uitvoering van het werk kan door geluid, trillingen, licht, verandering van microklimaat of de belemmerende werking van steigers, verstoring optreden van (beschermde) soorten.

Kaart van het plangebied met het Pesthuis (nr 7) en de overige huisnummers.

Kader: Definitie van een 'erkend ecooloog' volgens definitie van bevoegd gezag.

Erkend ecooloog

Voor de definitie van een erkend ecooloog wordt uitgegaan van de definitie van het bevoegd gezag. Een erkend ecooloog is een persoon die:

1. Op hbo- dan wel universitair niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt ecologie, én/of
2. Op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
3. Als praktiserend ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus, én/of
4. zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, Sovon, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

2.2.1 Planning

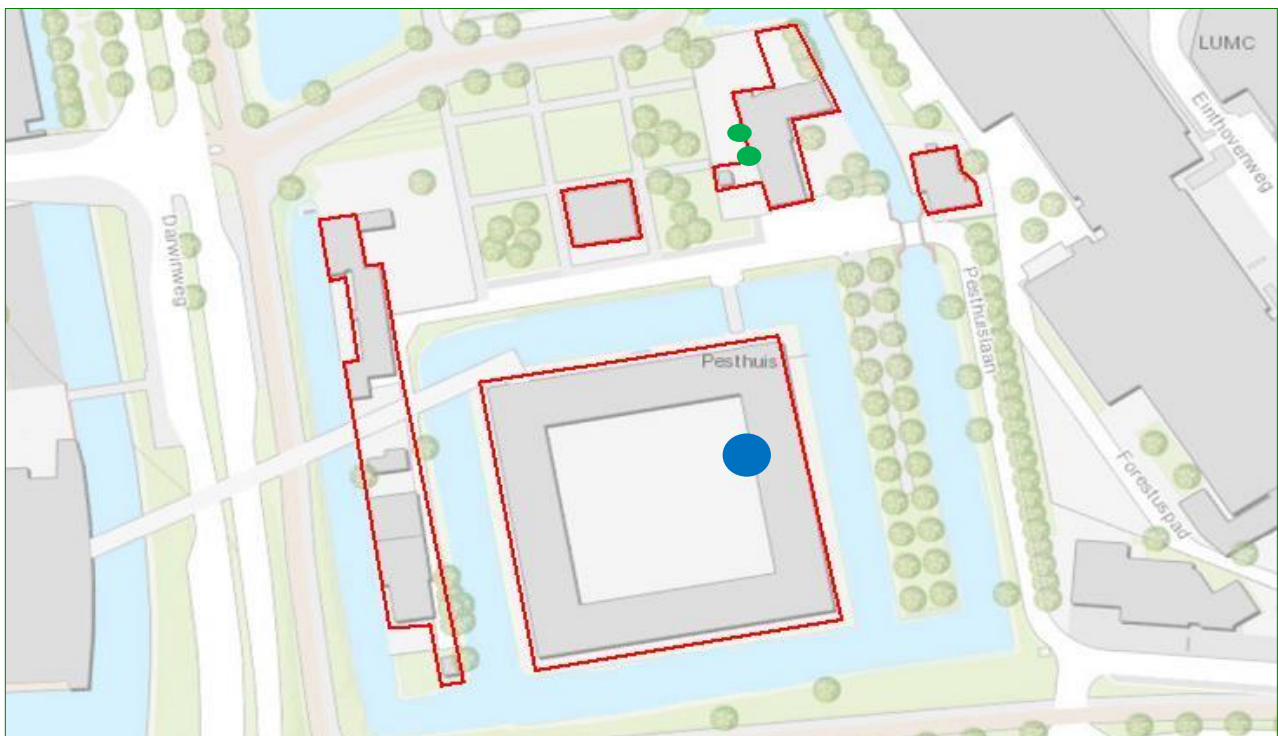
De planning van de uitvoer van het werk staat aangegeven in het activiteitenplan, zie hoofdstuk 4 voor de nadere uitwerking van de planning.

2.3 Soortinformatie

Uit onderzoek is gebleken dat de oostgevel van de binnenplaats van Pesthuislaan 7, beter bekend als 'Pesthuis' op één plek in gebruik is als zomerverblijf van Meervleermuis (zie kaart onder). Tijdens de eerste ronde van het vleermuisonderzoek werd één exemplaar invliegend gezien bij de tweede dakkapel van rechts, links van regenpijp onder het boeideel. De opening onder het boeideel zit onder een ver doorlopende dakgoot en staat daardoor niet in verbinding met het dak (zie onderste afbeelding, volgende pagina).

Daarnaast zijn in de latere rondes twee paarverblijven van Gewone dwergvleermuis vastgesteld aan de westkant van Pesthuislaan 2-3 (zie kaart onder). Op de kop van de uitbouw werden twee invliegers waargenomen onder een boeiplank. Daarnaast werden vier invliegers waargenomen onder of naast de loodslab aan de zuidwestelijke hoek van het pand.

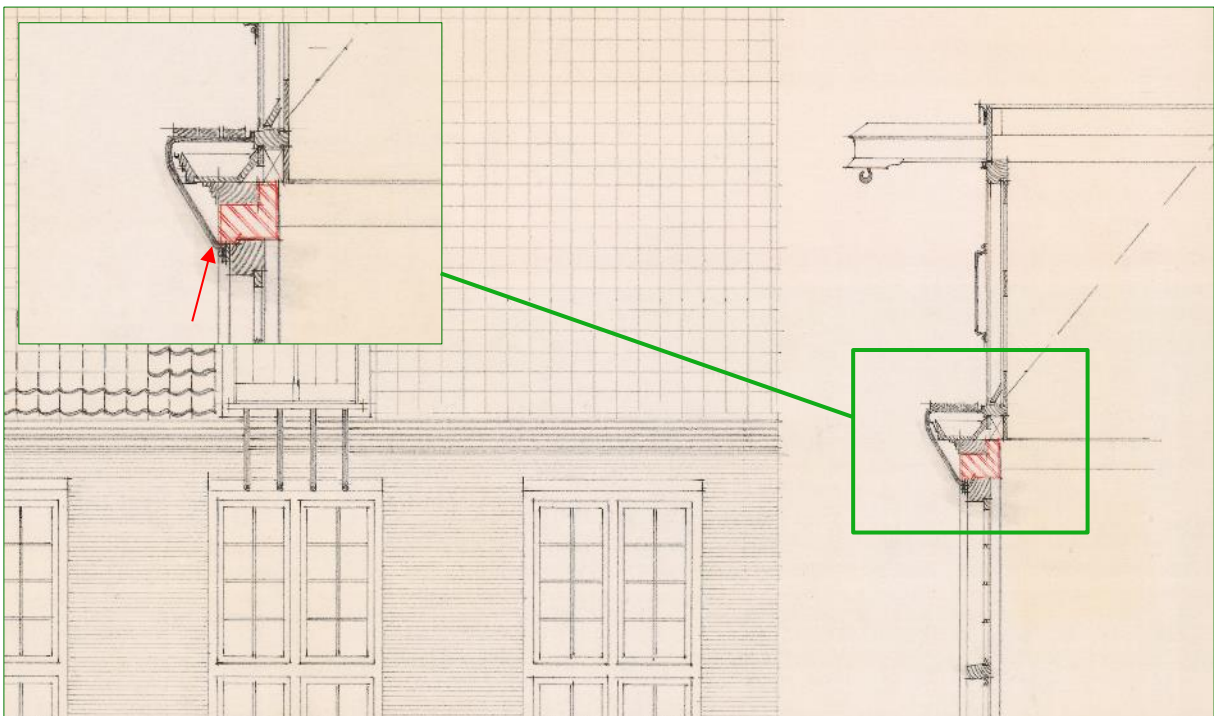
In de bebouwing en groenstructuren binnen het plangebied kunnen daarnaast mogelijk vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten tot broeden komen.

Kaart van het plangebied met de locaties van het zomerverblijf van Meervleermuis (blauwe stip) en paarverblijven van Gewone dwergvleermuis (groene stippen).

Locatie van het zomerverblijf van de Meervleermuis aan de oostgevel van de binnenplaats van Pesthuislaan 7.

Vooraanzicht (links) en doorsnede van de gevel (rechts) van de binnenplaats van Pesthuislaan 7. Op de dwarsdoorsnede is te zien dat de opening onder de daklijsten (rood omlijnd) niet in verbinding staat met het dak. De invlieglocatie is weergegeven met de rode pijl.

Locatie van de verblijven van Gewone dwergvleermuis aan de westkant van Pesthuislaan 2-3.

2.4 Risico-analyse

De Gewone dwergvleermuis is in het plangebied het meest gevoelig gedurende de paarperiode (15 augustus t/m 15 oktober) en de winterperiode (1 november t/m 31 maart).

De Meervleermuis is in het plangebied het meest gevoelig gedurende de zomerperiode (1 april t/m 15 augustus).

Verblijvende vleermuizen kunnen gedurende de volledige werkperiode geschaad kunnen worden. Het is van groot belang dat geen verstoring gevoelige werkzaamheden worden uitgevoerd, gedurende de gevoelige periode zodat geen calamiteiten kunnen optreden.

Mogelijk aanwezige vogels met niet-jaarrond beschermde nesten zijn gevoelig gedurende het broedseizoen (grootweg 15 maart t/m 15 juli).

3 Werkzaamheden, overleg en begeleiding

3.1 Werkzaamheden

De 'ecologisch gevoelige werkzaamheden' zullen uitgevoerd worden onder begeleiding en toezicht van een erkend ecooloog (zie kader onder §1.2). De ecooloog zal aanwezig zijn bij (in ieder geval de aanvang van) de uitvoer van ecologisch gevoelige werkzaamheden en is op afroep beschikbaar.

Onder 'ecologisch gevoelige werkzaamheden' wordt in dit project verstaan:

- ♣ Boren, hakken en zagen in gebouwdelen;
- ♣ Openen van ingesloten holtes zoals spouwholtes, spouwmuren, holtes tussen dakbedekking en beschot of achter diverse beplating en planken;
- ♣ Overige werkzaamheden waarbij beschermde flora en fauna verstoord, gedood of vernietigd kan worden

Binnenpandige werkzaamheden, evenals lichte werkzaamheden zoals schilderwerk en vervangen van glaswerk worden niet als 'ecologisch gevoelig' aangemerkt.

Kader: Verantwoordelijken bij de uitvoering van deze ecologische randvoorwaarden met volgorde van mate waarin verantwoordelijkheid aan de orde is.

Verantwoordelijken

- ♣ **Toezichthouder:** vergunninghouder, opdrachtgever namens deze of gemachtigde daarvan.
- ♣ **Aannemer:** hoofdverantwoordelijke voor de uitvoering van het werk of de gemachtigde daarvan.
- ♣ **Uitvoerenden:** machinisten, grondwerkers, transporteurs, alle medewerkers aan een project die daarbinnen 'ecologisch gevoelig' werk kunnen uitvoeren.
- ♣ **Ecoloog:** deskundige, zoals geformuleerd door bevoegde gezagen, zie kader pagina 5.

NB: één persoon kan verschillende verantwoordelijkheden hebben.

3.2 Overleg en startbijeenkomst

- ♣ Tijdens een startbijeenkomst met de ecooloog zullen toezichthouder en/of aannemer geïnformeerd worden hoe om te gaan met art. 1.11, 'zorgvuldig handelen', en de aanwezige beschermde soorten in het opnieuw in te richten gebied: *Gewone dwergvleermuis*, *Meervleermuis* en *eventueel overige broedvogels*. In samenspraak met de aannemer en de toezichthouder worden nadere afspraken gemaakt over de planning van de verschillende werkzaamheden, mogelijke ecologische risicomomenten en de noodzakelijke mitigerende maatregelen (werkprotocol).
- ♣ Tijdens de startbijeenkomst worden gegevens tussen aannemer, toezichthouder, eventueel uitvoerenden en de ecooloog uitgewisseld en zal de (gecertificeerde) deskundigheid op het werk worden geïnventariseerd. Op grond daarvan wordt een taakverdeling gemaakt omtrent toezicht tussen de ecooloog en uitvoerende partijen. Op grond van aanwezige deskundigheden worden afspraken gemaakt met betrekking tot overdracht van info naar uitvoerenden en Omgevingsdienst Haaglanden omtrent andere dan eerder genoemde, beschermde soorten, indien deze tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen.
- ♣ Het ecologisch werkprotocol zal door de ecooloog en de toezichthouder nader in detail uitgewerkt worden. Hierbij worden de precieze werkplanning, uitvoering en ecologische knelpunten aan elkaar gerelateerd en wordt, ook het vorige punt in ogenschouw nemend, bekeken hoe de meest effectieve inzet van de ecooloog mogelijk is en waar deze inzet in ieder geval nodig is.
- ♣ Uitvoerenden zullen door de aannemer in een vroeg stadium worden gewezen op hun verantwoordelijkheid en de mogelijkheden om schade aan beschermde soorten te vermijden. De uitvoerenden moeten door de toezichthouder of aannemer worden geïnformeerd over de noodzaak en mogelijkheden van het uitvoeren van verzachtende (mitigerende) maatregelen en zorgvuldig handelen.

4 Werkperiode

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden maatregelen genomen ter voorkoming van schade aan de populaties van (beschermde) soorten. Zulke schade kan grotendeels voorkomen worden door bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met 'de meest kwetsbare' periode van de beschermde soorten.

Vanwege de aangetroffen paarverblijven en mogelijke winterrust is de meest kwetsbare periode van Gewone dwergvleermuis de periode van 15 augustus t/m 15 oktober en 1 november t/m 31 maart.

Het aangetroffen zomerverblijf van Meervleermuis is het meest gevoelig gedurende de zomerperiode, deze loopt van 1 april t/m 15 augustus.

Mogelijk aanwezige vogels met niet-jaarrond beschermde nesten zijn het meest kwetsbaar gedurende het broedseizoen (grotendeels 15 maart t/m 15 juli).

5 Werkwijze en registratie

Er wordt altijd nauw gewerkt in samenwerking met en onder toezicht van de begeleidende ecooloog die eventueel aanvullende of afwijkende mitigerende maatregelen kan voorstellen.

5.1 Bebouwing

5.1.1 Vleermuizen

Bij de uitvoer van de werkzaamheden dienen de vastgestelde verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing van het plangebied ten alle tijden beschikbaar te blijven. Daarnaast mogen verblijfplaatsen niet opengemaakt worden. Ook gebouwdelen waar de verblijfsruimtes mee in verbinding staan dienen ten alle tijden ongemoeid te blijven. Daarnaast mogen geen ecologisch gevoelige werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de kwetsbare periode (Pesthuislaan 2-3, 15 augustus tot 31 maart en Pesthuislaan 7, 1 april t/m 15 augustus).

Werkzaamheden die niet worden aangemerkt als 'ecologisch gevoelig', zoals alle inpandige werkzaamheden, schilderwerk of het vervangen van glaswerk, kunnen binnen de gevoelige periode worden uitgevoerd. Bij de uitvoer van dergelijke werkzaamheden dienen openingen van verblijfplaatsen bereikbaar te blijven (steigerbouw!).

Werkzaamheden aan de daken van Pesthuislaan 7 hebben geen invloed op het microklimaat van de verblijfplaats omdat de het dak niet in verbinding staat met de ruimte achter de boeiplank. Deze werkzaamheden dienen wel buiten de gevoelige periode uitgevoerd te worden.

De verblijfplaatsen van vleermuizen in Pesthuislaan 2-3 staan wel in verbinding met de naastgelegen daken. Werkzaamheden waarbij deze daken geopend worden, dienen hier buiten de gevoelige periode te worden uitgevoerd en voorafgegaan te zijn door een toegepaste scan en beoordeling (geen vleermuizen aanwezig). De verblijfplaatsen zelf mogen op geen enkele wijze veranderen ten opzichte van de huidige situatie.

5.1.2 Overige broedvogels

Bebouwing waar in het broedseizoen moet worden gewerkt dient voor aanvang van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden op nesten van vogels. Eventueel broedende vogels moeten worden ontzien.

5.1.3 Technische maatregelen tijdens het werk

Bij de inrichting van het werkterrein dient bij nachtelijk gebruik van verlichting (indien deze noodzakelijk is), uitstraling naar de omgeving voorkomen door de lampen naar beneden te richten. De lichtbundel dient vanuit de lichtmast in een hoek van maximaal 45 graden naar de grond te schijnen.

5.2 Monitoring en rapportage

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en bekend te zijn bij de uitvoerenden.

Van de voorscans, controlerondes en voortgang van het werk zal een kort en bondig ecologisch logboek worden bijgehouden. Het logboek van de ecologische begeleiding dient ten alle tijden op de werkvloer aanwezig te zijn.

Na afloop van de werkzaamheden zal een eindcheck door de ecooloog plaatsvinden waarbij tevens de functionaliteit van de vastgestelde verblijven zal worden beoordeeld.

Van de monitoring dient verslaglegging plaats te vinden waarin minimaal de volgende gegevens worden opgenomen:

- ♣ Datum, tijdstip en onderzoekslocatie
- ♣ Namen van betrokken deskundigen
- ♣ Klimatologische omstandigheden
- ♣ Aantal waargenomen exemplaren per soort binnen het plangebied en de directe omgeving daarvan.

Kader: Beschrijving bepalingen uit de Wnb t.a.v. de wettelijke zorgplicht.

Artikel 1.11 Wnb.

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten (a) dergelijk handelen achterwege laat, dan wel, (b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of (c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

